ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво, Дизайн та архітектура, Аудіовізуальне мистецтво та медіатехнології	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Графіки, ТіМ, РЕТМ, живопису, монументального живопису, дизайну, графічного дизайну, анімації та інтерактивних медіа, дизайну середовища, архітектури, фотомистецтва та візуальних практик	Рік навчання	1, 2
Галузь знань	B Культура, мистецтво та гуманітарні науки G «Інженерія, виробництво та будівництво»	Вид дисципліни	обов'язкова
Спеціальність	B1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво B2 Дизайн B4 Образотворче мистецтво та реставрація G17 «Архітектура та містобудування»	Семестри	2 (1 курс), 3 (2 курс)
		Форма навчання	денна

ФІЛОСОФІЯ

Семестр III (осінь 2026)
01 вересня – 12 грудня

Семестр IV (весна 2027)
25 січня – 08 травня

Викладач Штан Геннадій Валерійович, PhD (канд. іст. наук)
E-mail shtaing.gennady@ksada.org
Заняття: Згідно розкладу
Консультації Згідно розкладу
Адреса к. 207, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон 050 278-72-99

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Офіційним каналом комунікації з викладачем під час воєнного стану є онлайн-заняття, месенджери (WhatsApp, Viber), електронна пошта та телефон і тільки у робочі дні.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна має обов’язкові передумови для вивчення: шкільний курс «Всесвітня історія». Наявність мінімальних навичок користування комп`ютером із операційною системою Windows версії не нижче Windows 7, Microsoft Office 2007 або вище, браузером.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Артеменко А.П., Артеменко Я.І. Практикум з філософії. Х.: ХНУВС, 2010.
2. Петрушенко В. Л. Філософія: курс лекцій. Київ: Каравелла; Львів: Новий світ-2000, 2002. 539 с.

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Штан Г. В. Методичні вказівки з дисципліни «Філософія» до практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Філософія» для студентів спеціальностей В1 "Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво". В2 «Дизайн», В4 «Образотворче мистецтво та реставрація», G17 «Архітектура та містобудування» галузі знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти. Харків: ХДАДМ, 2026. 14 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Посилання на конкретні джерела надаються на конкретних заняттях.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп`ютер або ноутбук (планшет, смартфон) із можливістю виходу в Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є створення загального гуманітарного фундаменту знань про людину, суспільство, світ. Завдання дисципліни полягають в ознайомленні студентів зі здобутками світової філософської думки та прищеплення основ філософської культури; розвитку методологічних навичок розв’язання дослідницьких проблем, критичного мислення та аргументації власної думки. Запропонований курс дозволяє набути необхідних знань щодо світоглядних уявлень, теоретичних положень, методологічних підходів, ідеологічних конструктів, притаманних парадигмам різних епох та культур, навчає орієнтуватися в динамічному світі сучасності.

Лекційний курс передбачає знайомство з основними поняттями, підходами та напрямами розвитку філософії в минулому і сучасності. Акцент робиться розумінні місця людини у світі, взаємодії людини та суспільства. Висвітлюється взаємозв`язок філософських концепцій із історичним розвитком людства, місце філософії в сучасному світі.

На практичних заняттях дискутуються концепції і підходи, представлені у лекційному курсі, а також випробовуються можливості застосування цих концепцій та підходів в пізнавальній та практичній діяльності.

*Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності :*здатність наукового аналізу сфери професійної діяльності з використанням теоретичних підходів та загальної методології філософії.

Мета дисципліни формується відповідно до навчальної програми. Завдання вивчення дисципліни конкретизуються відповідно до спеціальності і випливають з поставленої мети.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У результаті вивчення дисципліни студент повинен володіти такими компетентностями, як-от:

Загальні:

ЗК01. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК05. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК012. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні:

СК06. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК09. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПР01. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН16 Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно та письмово.

ПРН17 Збирати, оцінювати, аналізувати та обробляти інформацію з використанням сучасних інформаційних технологій та спеціалізованого програмного забезпечення.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Спрямованість та академічна специфіка дисципліни визначається формально-логічною структурою побудови навчального плану та характером запропонованих для формування компетентностей.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 2-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 30 годин — аудиторні лекційні та семінарські заняття та 60 годин — самостійні). Всього курс включає 7 тем.

Тема 1. Філософія як теоретичне знання. Світогляд, типи світогляду.
Тема 2. Філософія Давнього Китаю.
Тема 3. Філософія Античності.
Тема 4. Філософія європейського Середньовіччя.
Тема 5. Філософія епохи Відродження.
Тема 6. Філософія Нового часу.
Тема 7. Некласична філософія.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на розширення вмінь та навичок на ґрунті здобутих під час аудиторної роботи знань. Основним змістом самостійної роботи є: пошук додаткової інформації, її аналіз та інтерпретація, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є іспит. Для успішного складання іспиту необхідно скласти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок виконання завдань аудиторної частини курсу та самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять як викладачеві, так і студентам необхідно вимкнути гучномовці мобільних телефонів. Аудиторна робота регламентується викладачем в залежності від теми, типу лекційного спілкування та тривалості окремих складових.

Висловлення аргументованої власної позиції вітається.

У випадках відрядження, хвороби (інших форс-мажорних обставин) викладач має перенести заняття на вільний день за домовленістю зі студентами.

У разі неможливості присутності на заняттях із поважної причини студент має попередити викладача заздалегідь.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на іспиті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не є прийнятними. Категорично заборонено використання штучного інтелекту при написанні письмових робіт. Якщо під час рубіжного контролю помічено недоброчесне використання інформації, студент втрачає право отримати бали за тему.

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
Згідно розкладу	лекція	Філософія як теоретичне знання. Світогляд, типи світогляду.	2		
Згідно розкладу	практичне заняття	Філософія як теоретичне знання. Світогляди	2	усні доповіді, участь у дискусії	
Згідно розкладу	лекція	Філософія Давнього Китаю	2		
Згідно розкладу	практичне заняття	Філософія Давнього Китаю	2	усні доповіді, участь у дискусії	

Згідно розкладу	лекція	Філософія Античності	2		
Згідно розкладу	практичне заняття	Філософія Античності	2	усні доповіді, участь у дискусії	
Згідно розкладу	лекція	Філософія європейського Середньовіччя	2		
Згідно розкладу	практичне заняття	Філософія європейського Середньовіччя	2	усні доповіді, участь у дискусії	
Згідно розкладу	лекція	Філософія епохи Відродження	2		
Згідно розкладу	практичне заняття	Філософія епохи Відродження	2	усні доповіді, участь у дискусії	
Згідно розкладу	лекція	Філософія Нового часу (заняття 1)	2		
Згідно розкладу	практичне заняття	Філософія Нового часу (заняття 1)	2	усні доповіді, участь у дискусії	
Згідно розкладу	лекція	Філософія Нового часу (заняття 2)	2		
Згідно розкладу	практичне заняття	Філософія Нового часу (заняття 2)	2	усні доповіді, участь у дискусії	
Згідно розкладу	лекція	Некласична філософія	2		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Вид роботи	**Форма перевірки**	**Бали**
Рубіжний контроль за кожною темою	Перевірка викладачем	0–80
Усна відповідь на іспиті	Перевірка викладачем	0–20
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
1 модуль								
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2			Іспит	
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7		
11	11	11	11	11	11	14	20	100

Сума балів	ECTS	Національна оцінка	Для заліку	Критерії
90-100	A	відмінно	зараховано	Матеріал опановано системно; завдання виконані повно, самостійно й аргументовано; здобувач коректно застосовує понятійний апарат дисципліни, робить висновки та захищає результат.
82-89	B	добре	зараховано	Матеріал опановано повно; завдання виконані якісно, але є окремі незначні неточності у змісті, аргументації або оформленні.
75-81	C	добре	зараховано	Основний матеріал опановано; завдання виконані на достатньому рівні, але аналіз або практична частина потребують поглиблення.
64-74	D	задовільно	зараховано	Матеріал засвоєно частково; є помітні недоліки у логіці, структурі, застосуванні понять або якості подання.
60-63	E	задовільно	зараховано	Досягнуто мінімально допустимого рівня; знання фрагментарні, завдання виконані з істотними недоліками, але базові результати навчання частково підтверджені.
35-59	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання	Матеріал опановано недостатньо; завдання неповні або містять принципові помилки; потрібне повторне складання чи доопрацювання.
0-34	F	незадовільно	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням	Матеріал не опановано; основні завдання не виконані або виконані на неприйнятному рівні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

На заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації із конкретних тем.

Основна:

1. Бейквелл С. Людині під силу: сімсот років гуманістичного вольнодумства, пошуку та надії. Харків: Vivat, 2025. 560 с.
2. Бичко І., Ярошовець В., Бугров В. Філософія. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 648 с.
3. Ворбертон Л. Коротка історія філософії. Київ: Наш Формат, 2023. 224 с.
4. Гордер Ю Нині світ у наших руках: філософія життя. Київ: Наш Формат, 2023. 120 с.
5. Еко У., Федріга Р. Історія філософії: Античність та Середньовіччя. Харків: Фоліо, 2024. 556 с.
6. Кемпбелл Д. Міфи в нашому житті. Львів: Terra Incognita, 2026. 312 с.
7. Лісовський П., Лісовська Ю. Світова філософія повоєнного часу. Київ: Ліра-К, 2022. 472 с.
8. Лозовий М. Требін М., Горлач М., Жиленкова І., Головченко Г. та ін. Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство. Київ: Центр учбової літератури, 2024. 1028 с.
9. Лузан А. О. Вступ до філософії. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 136 с.
10. Лютий Т. Глумчер О. Пригоди філософських ідей Західного світу. Київ: Темпора, 2025. 384 с.
11. Рассел Б. Історія західної філософії. Харків: Фоліо, 2024. 864 с.
12. Сандюк Л. О. Основи філософії: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 412 с.
13. Симоненко С. П. Практикум з дисципліни «Філософія» для студентів І курсу всіх форм навчання всіх спеціальностей. Ч. 1. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 184 с.
14. Симоненко С. П. Практикум з дисципліни «Філософія» для студентів І курсу всіх форм навчання всіх спеціальностей. Ч. 2: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 136 с.
15. Халапсіс О. В. Філософія: підручник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 196 с.
16. Хамітов М., Крилова С., Гармаш Л. Історія. Філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Київ: КНТ, 2023. 396 с.

Допоміжна:

1. Батлер-Боудон Т. 50 видатних творів: філософія. Київ: Stone Publishing, 2022. 496 с.
2. Козловський В. Кантова антропологія. Джерела. Констеляції. Моделі. Київ: Дух і Літера, 2023. 728 с.
3. Конфуцій. Вислови. Харків: Фоліо, 2025. 224 с.
4. Лао Цзи. Дао Де Дзін. Київ: Арій, 2022. 96 с.
5. Макіавеллі Н. Державотворець. Про військове мистецтво. Київ: Арій, 2023. 408 с.
6. Ніцше Ф. Так мовив Заратустра. Харків: Фоліо, 2024. 448 с.
7. Платон. Діалоги. Харків: Фоліо, 2022. 352 с.